

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 32P/177/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6113215850
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 04. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ingrid Steinsdorferová
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2014:6113215850.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Banská Bystrica, v konaní pred sudcom Mgr. Ingrid Steinsdorferovou, v právnej veci starostlivosti o maloletého H. T., nar. XX. XX. XXXX, bytom u matky, zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Banskej Bystrici, dieťa matky V. C. T., nar. XX. XX. XXXX, bytom A. A., T. XX a otca J. K. T., nar. XX. XX. XXXX, bytom A. A., C. XX, o zmenu úpravy styku otca s maloletým, takto

rozhodol:

Súd u p r a v u j e styk otca s maloletým H. T., nar. XX. XX. XXXX na každú stredú nepárneho týždňa v roku od 15.00 h do 16.00 h na Referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Banskej Bystrici.

Matka je p o v i n n á zabezpečiť prítomnosť maloletého H. T., nar. XX. XX. XXXX v stanovený deň a hodinu na Referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Banskej Bystrici.

Matka je p o v i n n á dieťa na styk s otcom pripraviť a styk otcovi s maloletým umožniť.

Súd maloletému H. T., nar. XX. XX. XXXX a jeho rodičom n a r i a ě u j e poradensko-psychologický proces v Centre poradensko-psychologického poradenstva a prevencie v Banskej Bystrici.

Týmto zároveň dochádza k z m e n e rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č.k. 33P/117/2010-63 zo dňa 28. 10. 2010.

o d ō v o d n e n i e :

Okresný súd Banská Bystrica uznesením č.k. 32P/177/2013-6 zo dňa 12. 06. 2013 podľa § 81 ods. 1,3 O.s.p. začal konanie o zmenu úpravy styku otca s maloletým potom ako Okresný súd Banská Bystrica uznesením č.k. 34Em/6/2012-141 zo dňa 03. 06. 2013 vyhlásil výkon rozhodnutia o styku oprávneného rodiča s maloletým za neprípustný a zároveň výkon rozhodnutia o styku oprávneného otca s maloletým zastavil s odôvodnením, že: „po posúdení obsahu spisu, jednotlivých vyjadrení oprávneného, povinnej, maloletého dieťaťa a orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, mal súd v danej veci za preukázané, že v tomto prípade, nie je možné rozhodnutie vykonať. Dôvodom nevykonávania je v súčasnosti vo zvýšenej miere narušený vzťah oprávneného otca s maloletým (vyjadrenia maloletého na č.l. 119 obsahu spisu) a zlyhávanie vzájomnej komunikácie medzi rodičmi maloletého týkajúcej sa realizácie styku. V danej veci súd zobral do úvahy predovšetkým výpoveď maloletého zo dňa 23. 01. 2013, nakoľko má za to, že maloletý je už natoľko vyspelý, že je schopný vyjadriť svoj názor s ohľadom na vek a rozumovú vyspelosť. Maloletý v súčasnosti odmieta stretnutia s otcom, nátlak, ktorému je maloletý vystavený pri odovzdávaní na styk má za následok väčšie odmietanie a odpor (maloletý sa vyjadril, že buď si ublíži sám, resp. ublíži otcovi)“.

Dňa 02. 07. 2013 matka súdu doručila písomné vyjadrenie, v ktorom žiadala zakázať styk otca s maloletým a vo veci nariadiť znalecké dokazovanie. Svoje stanovisko odôvodnila tým, že od r. 2011 upozorňuje na správanie otca k maloletému, negatívne postoja otca, ktorý maloletému predostiera a spôsob ako ho vychováva. V r. 2011 sa u maloletého začali prvýkrát prejavovať dôsledky negatívneho vplyvu svojho vlastného otca, prestal jesť, začal sa správať uzavrete až izolovane, pocíkal sa, bol plačlivý, nemohol spať. Na základe psychologického vyšetrenia zistila, že hlavnou príčinou správania maloletého bol otec. Na základe rozhodnutia súdu sa pravidelne zúčastňovala sedení na referáte poradensko-psychologických služieb, snažila sa s otcom komunikovať, dodržiavať stanovené pravidlá. Otec však na sedenia chodil nepravidelne, často sa ospravedlňoval, nedodržiaval pravidlá vzájomnej rodičovskej komunikácie. Dňa 19. 11. 2012 otec svoju účasť na sedeniach zrušil s odôvodnením, že uvedené riešenie ich sporu mu nepripadá efektívne, stretnutia pre neho nemajú zmysel. Nielen počas poradensko-psychologického procesu, ale aj po ich ukončení zo strany otca bolo maloletému neustále a vedome ubližované. Počas poradensko-psychologického procesu bol otec upozornený na svoj narušený vzťah s maloletým, na spôsob ako sa k maloletému správa a aké dôsledky z toho môžu plynúť v blízkej budúcnosti. S otcom sa snažila komunikovať, rozprávať sa o ich probléme, nájsť spoločné riešenie. Maloletý otca nenávidí, nemá k nemu žiaden vzťah, nechce sa s ním stretávať, nechce s ním tráviť čas. V jeho prítomnosti sa rozplače, bojí sa, je neurotický a nervózny. Otec mu aj za jej prítomnosti nadáva do hlupákov, debilov, vyhráža sa mu. Otec s ňou nekomunikuje v žiadnej forme, ani telefonicky, ani cez SMS, ani elektronickou formou. Matka ďalej vo svojom písomnom vyjadrení uvádzala, že otec si s maloletým nerobí domáce úlohy, maloletý od neho prichádza nenaučený, otec maloletého bije, maloletého presvedča, že jeho matka pôjde do väzenia a on do detského domova, ak sa nebude u neho správať podľa jeho predstáv, pokiaľ jej nebude nadávať do kráv, hlupáň a jej priateľovi do buzerantov, debilov a hlupákov zbije ho, maloletý sa vyjadruje, že otec ho chodí v noci strašiť, bije ho v maske.

Otec dňa 08. 07. 2013 doručil súdu písomné vyjadrenia, v ktorom uviedol, že s uznesením o začatí konania v celom rozsahu nesúhlasí, pretože nie sú splnené podmienky na zmenu jeho úpravy styku s maloletým. Zároveň žiadal vo veci nariadiť znalecké dokazovanie nezávislým znalcom. Ďalej vo svojom písomnom vyjadrení uviedol, že celú dobu po rozvode manželstva sa matka snažila a snaží o zamedzenie jeho styku s maloletým, prípadne jeho obmedzenie s tým, aby bol len minimálny. Po celú dobu od právoplatnosti rozvodu a úpravy styku s maloletým prejavoval a prejavuje záujem o styk s maloletým. Chce si plniť svoje otcovské a rodičovské povinnosti. V ďalšom svojom vyjadrení datované dňom 16. 08. 2013 poprel všetky tvrdenia uvedené matkou v jej vyjadrení.

Kolízny opatrovník vo svojej správe datovanej dňom 06. 08. 2013 uviedol, že komunikácia medzi rodičmi je značne komplikovaná, t.č. na minimálnej úrovni, čo nemá dobrý vplyv na vývoj maloletého. V prejednávanej veci doporučil súdu nariadiť znalecké dokazovanie a rodičom uložiť povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu na referáte poradensko-psychologických služieb ich úradu.

Z opatrovaneckého spisu maloletého vyplýva, že maloletý pochádza z manželstva, ktoré bolo rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica č.k. 7C/79/2009-34 zo dňa 15. 04. 2009 rozvedené. Maloletý na čas po rozvode bol zverený do osobnej starostlivosti matky, otcovi bolo určené výživné. Styk otca s maloletým nebol upravený. Na návrh otca Okresný súd Banská Bystrica rozsudkom č.k. 33P/117/2010-63 zo dňa 28. 10. 2010 upravil styk otca s maloletým na každý páry týždeň v stredu toho ktorého roka v čase od 16.00 h do 7.30 h nasledujúceho dňa, okrem letných prázdnin, každý páry týždeň od piatku v čase od 16.00 h do nedele 17.00 h, každý rok počas letných prázdnin každý druhý júlový týždeň od pondelka v čase od 10.00 h do nedele nasledujúceho tretieho júlového týždňa do 17.00 h, každý rok počas letných prázdnin v mesiaci august od 25.08. o 10.00 h do 31.08. o 17.00 h, každý páry rok počas vianočných sviatkov od 24.12. o 10.00 h do 26.12. o 17.00 h, každý nepáry rok počas vianočných sviatkov od 27.12. o 10.00 h do 01.01. nasledujúceho roka 17.00 h, každý nepáry rok počas veľkonočných sviatkov od piatku 16.00 h do nedele 17.00 h. Na Okresnom súde Banská Bystrica na návrh matky pod spis. zn. 31P/118/2011 prebiehalo konanie o nariadenie predbežného opatrenia, ktorý matka odôvodňovala tým, že maloletý je stretávaním sa s otcom opakovane a dlhodobo vystavovaný tlaku, začal trpieť neurotickými poruchami, čo sa začalo prejavovať na jeho agresívnom správaní s pocitom menejcennosti a sebaoviny. Okresný súd Banská Bystrica predbežným opatrením č.k. 31P/118/2011-8 zo dňa 02. 08. 2011 dočasne obmedzil styk otca s maloletým na každý týždeň počas stredy od 16.00 h do 19.00 h, každý páry týždeň v sobotu od 09.00 h do 18.00 h a každý páry týždeň v nedeľu od 09.00 h do 18.00 h. V odôvodnení tohto rozhodnutia súd konštatoval, že konanie

rodičov maloletého považuje za hrubo necitlivé vo vzťahu k ich vlastnému dieťaťu a dôrazne upozornil rodičov, aby zmenili svoj tlak na maloletého a maloletému sa primeraným spôsobom a náležite venovali, uľahčili mu situáciu. Krajský súd Banská Bystrica uznesením č.k. 17CoP/42/2011-23 zo dňa 19. 07. 2011 uznesenie Okresného súdu zmenil tak, že návrh matky na nariadenie predbežného opatrenia zamietol. Na Okresnom súde Banská Bystrica pod spis. zn. 31P/131/2011 prebiehalo konanie na návrh matky o zmenu úpravy styku otca s maloletým. Okresný súd Banská Bystrica rozsudkom č.k. 31P/131/2011-66 zo dňa 09. 11. 2011 návrh matky na zmenu úpravy styku otca s maloletým zamietol a rodičom a maloletému uložil povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu v centre poradensko-psychologických služieb minimálne 1× mesačne po dobu 12 mesiacov. Súd vo svojom odôvodnení konštatoval, že maloletý nemá problém vo svojom vzťahu k žiadnemu rodičovi. Maloletý má pozitívny vzťah k obidvom rodičom a v ich prítomnosti sa necíti zle, dokáže s nimi komunikovať a existovať. Závažný a veľký problém súd však videl vo vzájomnej komunikácii rodičov, ktorá nebola dobrá. Pri odovzdávaní a preberaní maloletého dochádzalo medzi rodičmi k určitým nedorozumeniam, do čoho výrazne zasahovala aj skutočnosť, že matka si zakladala novú rodinu s iným partnerom a maloletý tieto skutočnosti nedokázal racionálne a rozumovo spracovávať, spracovával ich najmä po citovej stránke, celej situácii nerozumel a zmietal sa tak medzi požiadavkami obidvoch rodičov. Komunikácia medzi rodičmi nebola dobrá a ak aj na seba vzájomne neútočili, či už slovne alebo podávaním návrhov na súd, ich prítomnosť vyvolávala napätie, ktoré stresujúco vplývalo na maloletého. Rodičia nedokázali od rozvodu manželstva zlepšiť svoju komunikáciu, naopak skôr ako keby sa stupňovala. Celý problém súd nevidel vo vzájomnom vzťahu otec - dieťa, dieťa - matka, ale v problémoch vo vzájomných vzťahoch medzi dospelými, t.j. matkou, otcom a druhom matky. Rodičia maloletého sa začali podrobovať poradensko-psychologickému procesu na referáte poradensko-psychologických služieb, ktorý spočiatku plnil svoj účel, komunikácia medzi rodičmi sa začala mierne zlepšovať. Na Okresnom súde Banská Bystrica pod spis. zn. 32P/84/2012 na návrh otca prebiehalo konanie o zverenie maloletého do striedavej osobnej starostlivosti. Okresný súd Banská Bystrica rozsudkom č.k. 32P/84/2012-75 zo dňa 25. 11. 2012 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Banská Bystrica č.k. 16CoP/120/2012-135 zo dňa 17. januára 2013 návrh otca zamietol. Už v rámci tohto konania rodičia vo svojich vyjadreniach opätovne poukazovali na zhoršenie vzájomnej komunikácie napriek tomu, že absolvovali poradensko-psychologický proces a správa z poradensko-psychologického procesu poukazovala na slabší pocit istoty, bezpečia maloletého k otcovi, u ktorého mal pocit poníženia, zníženia sebavedomia. Maloletý začal odmietať kontakt s otcom, vnímal negatívne postoje otca k matke, prežíva situácie, ktoré pre neho boli emocionálne zaťažujúce, čo mohlo viesť k neprimeranému správaniu maloletého. Na Okresnom súde Banská Bystrica na návrh otca pod spis. zn. 34P/362/2012 prebiehalo konanie o zrušenie nariadeného výchovného opatrenia a to povinnosti rodičov podrobovať sa odbornému poradenstvu z dôvodu, že otec nevidel ďalší zmysel v jeho pokračovaní. Okresný súd Banská Bystrica uznesením č.k. 34P/362/2012-16 zo dňa 25. 02. 2013 konanie vo veci zastavil. Na Okresnom súde Banská Bystrica pod spis. zn. 34Em/6/2012 na návrh otca ako oprávneného prebiehalo konanie o výkon rozhodnutia o jeho úprave styku s maloletým, ktoré bolo právoplatne skončené tak, že výkon rozhodnutia o styku oprávneného otca s maloletým bol vyhlásený za neprípustný a zároveň výkon rozhodnutia o styku oprávneného otca s maloletým bol zastavený.

Otec vo svojej výpovedi uviedol, že v čase rozvodu manželstva v r. 2009 jeho styk s maloletým nebol upravený. V tom čase mal maloletý 3 roky. S matkou nemali problém v realizácii jeho styku s maloletým, zo strany matky mu v styku s maloletým nebolo bránené. S matkou mali ústnu dohodu, na základe ktorej sa s maloletým stretával každý pondelok, stredu s tým, že maloletý u neho prespal a následne ho zaviedol do predškolského zariadenia. Okrem toho sa s maloletým stretával každý párnny týždeň od piatku do nedele. Jeho kontakt s maloletým sa v zmysle ústnej dohody realizoval asi 1 rok po rozvode. Maloletý na neho reagoval dobre, chcel sa s ním stretávať. Pred letom 2010 nastali problémy v jeho kontaktovaní sa s maloletým. Jeho kontakt s maloletým sa začal realizovať tak, ako to matke vyhovovalo. V tom čase však ich vzťah ako rodičov a komunikácia ohľadom maloletého bola lepšia ako v čase trvania manželstva. Z dôvodu, že pred letom 2010 vznikol problém v jeho stretávaní sa s maloletým, podal návrh na úpravu styku. Súdnym rozhodnutím v konaní vedenom pod spis. zn. 33P/117/2010 bol upravený jeho styk s maloletým, ktorý v zmysle súdneho rozhodnutia sa realizoval po dobu 2 rokov. Prvý problém s realizáciou styku s maloletým v zmysle súdneho rozhodnutia nastal v apríli 2011 pred Veľkou nocou, kedy sa s maloletým nestretol z dôvodu, že bol chorý. V r. 2011 sa jeho styk s maloletým nerealizoval zhruba ešte 1-2 krát z dôvodu, že mu matka oznámila ochorenie maloletého. Po vydaní predbežného opatrenia súdom v r. 2011 sa stretával s maloletým v zmysle zúženého styku. V r. 2012 až do novembra sa jeho styk s maloletým realizoval pravidelne, dokonca boli víkendy, ktoré si s matkou podľa potreby vymieňali. V rámci tohto obdobia absolvovali poradensko-psychologický proces, ktorý začal v januári 2012 a

skončil v novembri 2012. Po dobu polroka sa poradenský proces javil ako v poriadku, bezkonfliktný. Potom ako podal návrh na zverenie maloletého do striedavej osobnej starostlivosti, ich vzťah s matkou začal byť útočný a poradenský proces neefektívny. V tomto období si s matkou nevymieňali informácie o maloleťom, avšak sa pozdravili. Maloletý sa tešil zo stretnutia s ním, neodmietal ho. V r. 2013 sa jeho styk s maloletým v zmysle súdneho rozhodnutia nerealizoval z dôvodu, že maloletý nechcel ísť s ním, uvádzal to v prítomnosti matky a jej priateľa. Pokiaľ však maloletý k nemu prišiel, mal pocit, že sa uzavrel, ako keby do ulity. Zhruba po 1 dni sa v jeho domácnosti zaklimatizoval. Svoj vzťah s maloletým zhodnotil za dobrý. Maloletý v prítomnosti matky plakal, ale keď si sadol do auta, za chvíľu povedal, že už nemusí plakať, už nie je pri mame. Otec svoj vzťah s matkou pri výkone rodičovských práv a povinností k maloleťmu zhodnotil za zlý. S matkou maloletého nekomunikujú, prípadne len cez SMS. Voči matke podal 3 podnety z dôvodu marenia súdneho rozhodnutia a jedno za šírenie správ na internete. Podnety vo veci marenia súdneho rozhodnutia boli odložené alebo odmietnuté. Vo veci šírenia správ na internete prebieha konanie, vec sa nachádza na prokuratúre. Matka voči nemu podala 3 alebo 4 oznámenia z dôvodu týrania maloletého.

Matka maloletého uviedla, že v r. 2009 bolo manželstvo s otcom maloletého rozvedené. Na čas po rozvode bol maloletý zverený do jej starostlivosti, styk otca s maloletým nebol upravený, pretože na to v tom čase nebol dôvod. S otcom maloletého sa vedeli dohodnúť, stretávaníu otca s maloletým nebránila, pretože nechcela, aby maloletý pociťoval ich rozvod. Maloletý po rozvode manželstva sa spočiatku s otcom stretával každý tretí deň počas pracovného týždňa tak, že poobede maloletého otec prevzal v materskej škole a večer jej ho doniesol do domácnosti. V tom čase mal maloletý 3 roky, na otca reagoval spontánne, prirodzene, neodmietal ho. Maloletý sa od otca vracal fyzicky a psychicky v poriadku. Postupne maloletý začal u otca aj prespávať, začal sa s otcom stretávať každý druhý víkend od piatku do nedele. Aj po takomto kontakte s otcom sa maloletý vracal do jej domácnosti v psychickej, fyzickej pohode. Ich komunikácia ako rodičov v tom čase bola primeraná, nemali medzi sebou konflikty, vedeli komunikovať ohľadom maloletého na dobrej, vecnej úrovni. V lete 2010 mala návštevu rodiny zo zahraničia a chcela, aby spoznali maloletého, preto oslovila otca, či by sa nedohodli na jeho kontakte s maloletým na iný víkend. Otec na jej požiadavku reagoval podaním návrhu na úpravu styku s maloletým. Spočiatku sa styk otca s maloletým po dobu 8-9 mesiacov realizoval v zmysle súdneho rozhodnutia vydaného v konaní vedenom pod spis. zn. 33P/117/2010. Problém v styku s maloletým v zmysle súdneho rozhodnutia nastal pred Veľkou nocou v r. 2011, kedy maloletý mal zlomenú ruku a preto uviedla otcovi, že maloletý zostane v jej starostlivosti. Maloletý už vtedy prestal jesť, pričom pátrala po dôvodoch. Maloletý jej vtedy oznámil, že je to kvôli otcovi, jeho správaniu. Z uvedených dôvodov podala návrh na nariadenie predbežného opatrenia o obmedzení styku otca s maloletým, ktorému súd 1. stupňa vyhovel. V rámci konania vedeného pod spis. zn. 31P/131/2011 im bola uložená povinnosť absolvovať poradensko-psychologický proces, ktorý sa realizoval od januára 2012 až do októbra 2012. V rámci poradensko-psychologického procesu si stanovili pravidlá komunikácie. Spočiatku ich dohoda do marca 2012 fungovala, na maloleťom bolo vidno, že sa začal vyrovnávať, začal pozitívne hovoriť o otcovi. Postupne však maloletý začal prichádzať od otca s tým, že otec na ňu hovorí hrozné veci, robí mu zle, ubližuje mu. Otec maloleťmu robil zle tým, že mu uvádzal, že musí k nemu chodiť a pokiaľ nebude chodiť, pôjde ona ako matka do väzenia a maloletý pôjde do detského domova. V tom čase v domácnosti otca maloleťmu začali nadávať, ponižovať ho, negatívne hovorili na jej adresu a to vo forme nadávok, vulgarizmov. Takéto vyjadrenia otca boli aj voči rodine, jej priateľovi. Otec v súvislosti so záujmovou činnosťou maloletého dŕždo sa vyjadril, že je len pre debilov a že to ti môže vybaviť len ten vojak. V decembri 2012 bol podaný návrh na výkon súdneho rozhodnutia. Maloletý vtedy pred stretnutím s otcom počas týždňa už 2 dni plakal, prosil ju, aby ho k otcovi nedávala. Tak isto maloletý nechcel chodiť do školy keď vedel, že má po neho prísť otec. Maloletý sa z domácnosti vracal smutný, poklesnutý, plačlivý, značil si najbližší deň, kedy sa má s otcom stretnúť. Po návrate z domácnosti otca nechcel zaspať. V tomto období sa zhoršili aj výsledky maloletého v škole. Maloletý začal byť agresívny voči jej osobe a spolužiakom. V období mesiacov marec, apríl 2013 maloletý jej začal uvádzať v súvislosti so stretávaním sa s otcom, že si odomkne, ujde, ublíži otcovi. Hovoril, že ublíži aj sebe, čo hovoril presvedčivo so slzami v očiach, aj keď si nikdy neublížil. V škole v tomto období začal obhrýzať ceruzky, perá. Matka ďalej vo svojej výpovedi uviedla, že dňa 26. 03. 2013 požiadala otca o zabezpečenie starostlivosti o maloletého na dobu 3 dní dôvodu jej nutnej hospitalizácie, na čo maloletý reagoval tak, že bol ticho, nič nepovedal, mal slzy v očiach, bol zaskočený. Maloletý sa z domácnosti otca vrátil smutný. Matka potvrdila, že na otca podala 3 trestné oznámenia za týranie maloletého, ktoré bolo skončené tým, že skutok sa nestal. Otec voči nej podal 4-5 oznámení za marenie výkonu súdneho rozhodnutia a uverejnenie informácií na sociálnej sieti.

Vzhľadom na závažné tvrdenia rodičov a ich rozporné vyjadrenia Okresný súd Banská Bystrica uznesením č.k. 32P/177/2013-91 zo dňa 29. 10. 2013 vo veci nariadil znalecké dokazovanie.

Dňa 06. 02. 2014 súdom ustanovený znalec doručil súdu znalecký posudok zapísaný v znaleckom denníku pod č. 1/2014. Znalec v znaleckom posudku uviedol, že nepovažuje za vhodné zakázať styk otca s maloletým, pretože by došlo pravdepodobne k úplnému prerušeniu kontaktu otca s maloletým. Súčasný styk otca s maloletým je však potrebné zmeniť a realizovať iným spôsobom. Stretávanie sa otca s maloletým v takej miere, ako bolo doposiaľ realizované, nie je možné pri súčasnom negatívnom postoji maloletého k stretávaniu sa s otcom, realizovať. Vzťah maloletého k otcovi je výrazne narušený a pri postoji dieťaťa nie je možné v prípade direktívne stanoveného a striktno vyžadovaného stretávania vylúčiť jeho impulzívne a rizikové správanie (auto - respektíve hetroagresívne). Ako riešenie problému znalec označil 2 alternatívy: 1/ stanoviť dobu stretávania sa, ale nechať rozhodnutie na voľbu dieťaťa, či sa chce alebo nechce s otcom stretnúť, stretnutie nevyvucovať a bezpodmienečne vyžadovať, ponechať problém na spontánny vývin, je predpoklad, že pri dovŕšení vyššieho veku a schopnosti kritickejšieho a racionálnejšieho pohľadu na pomery v rodine maloletý zmení svoje postoje k otcovi. 2/ pracovať v terapeutickom procese nielen s rodičmi, ale i s postojmi maloletého, znovu vytvárať jeho vzťah k otcovi pod dohľadom odborne vzdelanej osoby v terapeutickom procese. Stretávanie otca s maloletým by sa mohlo skúsiť po nejakú dobu realizovať pod kontrolou odborníkov a na časovo krátku dobu, podľa vývinu vzťahu postupne stretnutie i na dlhšiu dobu napr. niekoľko hodín, najprv v neutrálnom prostredí, následne v domácom prostredí otca. Vzťah maloletého k otcovi a jeho členom terajšej rodiny je v súčasnej dobe veľmi narušený, preto neumožňuje bez určitého rizika neprimeraného reagovania zo strany maloletého realizovať stretávanie sa formou ako bolo doposiaľ stanovené. Je potrebné vzťah dieťaťa k otcovi obnoviť a znovu vybudovať. Z hľadiska maloletého podľa znalca by bola prijateľnejšia ešte jedna alternatíva dočasného stretávania sa s otcom a to za prítomnosti matky. Vzhľadom na vzájomnú nekvalitnú komunikáciu medzi rodičmi by však táto forma stretávania prinášala zvýšenú záťaž, tenziu a možné nedorozumenia, ktoré by sa riešili v prítomnosti maloletého, čo by v konečnom dôsledku mohlo mať negatívny vplyv na obnovovanie si vzťahu dieťaťa k otcovi a vyvolávalo by situácie stresu. Zo znaleckého posudku ďalej vyplýva, že maloletý k otcovi zastáva negatívny, hostýlny, odmietavý postoj. Svoju neochotu komunikovať s otcom prezentuje na úrovni správania, odmieta rozhovor, pohľad, neverbálny kontakt. Otec v rámci psychologického vyšetrenia sa snažil integrovať v neverbálnom prejave sa maloletý od neho odvracal, vzdaloval od neho, bol rozrušený z jeho prítomnosti, bránil sa a presadzoval sa krikom, rozčúlením a negatívnou verbalizáciou. V prítomnosti obidvoch rodičov maloletý preferoval pobyt v blízkosti matky, otcovi odpovedal stroho, chvíľami vôbec, neudržiaval s nim očný kontakt, pozornosť zameriaval iným smerom. Bol arogantný, odmietavý. V situácii keď je s otcom pôsobí podráždené, nahnevane, zlobne, odmietavo. Na slovné vyjadrenia matky reagoval adekvátne. Podľa vyjadrenia znalkyne na negatívnom postoji maloletého voči otcovi sa pravdepodobne podieľalo viacej faktorov a to rozdielnosť v správaní sa členov v otcovej a matkinej rodine, väčší záujem maloletého o pobyt u matky a citovú naviazanosť na ňu, vytvorenie si pozitívneho vzťahu maloletého k matkinmu priateľovi, možné negatívne skúsenosti z pobytu otca, preberanie postojov matky ku problémom z jeho stretávania sa s otcom, negatívne nastavenie maloletého voči otcovi a členom jeho rodiny.

Súd v prejednávanej veci rodičom uložil povinnosť absolvovať poradensko-psychologický proces, a z jej správy zo dňa 26. 03. 2014 vyplýva, že v období od novembra 2013 doposiaľ boli uskutočnené s rodičmi 3 spoločné stretnutia, 2 individuálne s otcom a 1 stretnutie s matkou. Poradensko-psychologický proces bol zameraný na podporu konštruktívnej komunikácie medzi rodičmi, ktorá by umožnila postupné obnovenie základnej rodičovskej spolupráce a funkčného vzťahu medzi otcom a maloletým. Pri stretnutiach sa prejavovala spontánna tendencia rodičov vzájomne sa obviňovať, čo sa zväčša podarilo prekonať a venovať sa možnostiam zlepšenia situácie. Rodičov sa usilovali povzbudiť k postupnej obnove vzájomnej (neútočnej) komunikácii, najskôr v písomnej forme, ktorá by sa obsahovo týkala len maloletého s predstavou, že neskôr by sa obnovila funkčná podoba telefonického, prípadného osobného kontaktu, čo by podporovalo ozdravenie vzťahu otca s maloletým. Oproti stavu, kedy rodičia maloletého označovali svoju komunikáciu ako „žiadna vzájomná komunikácia“, nastala pozitívna zmena v tom, že rodičia častejšie písomne komunikujú a otec je matkou informovaný o niektorých relevantných záležitostiach týkajúcich sa maloletého. Na základe informácií od rodičov a nimi prejavovaných postojov referát poradensko-psychologických služieb dospel k záveru, že ťažkosti vo vzťahu otca s maloletým, ktoré sa rozvinuli do stavu dlhodobejšieho, prakticky žiadneho kontaktu, sú primárne dôsledkom rozvinutia silného konfliktného stavu medzi rodičmi, aj keď čiastočne mohli tomu prispieť aj iné okolnosti.

Pre obnovu prirodzeného funkčného kontaktu otca s maloletým je potrebné v prvom rade dosiahnuť stav prímeria medzi rodičmi (ukončenie súdnych sporov a prejavov spochybňujúcich toho druhého rodiča) a v tomto kontexte systematické úsilie podporujúce ozdravenie vzťahu otca s maloletým. Rodičia ohľadom ďalšej spolupráce, ktorá by mohla pokračovať v úsilí o navodenie stavu prímeria a základnej konštruktívnej komunikácie medzi nimi sa vyjadrili pozitívne.

Po vykonaní znaleckého dokazovania otec vo výpovedi uviedol, že nie je dôvod na zmenu jeho úpravy s maloletým, pretože doposiaľ jeho upravený styk s maloletým fungoval, bol dobrý a to až dovtedy, kým matka nebola vo vzťahu k jeho styku s maloletým negatívna, neovplyvňovala maloletého. Znalecký posudok nenamietal. Ďalej vo svojej výpovedi uviedol, že v priebehu konania maloletého 3x navštívil v školskom klube, stretol sa s ním na školskom dvore. V decembri 2013 maloletému priniesol na Mikuláša balíček a bol s ním zhruba 5 min. Jeho stretnutia s maloletým na školskom dvore prebiehajú tak, že najskôr ide za vychovateľkou, ktorá následne maloletého zavolá, prípadne sám maloletý príde za ním. Maloletý na neho inak reaguje v prítomnosti matky a bez nej. Pri rozhovore na jeho otázky odpovedá tak, že s ním sa nechce rozprávať, alebo že sa nemôže rozprávať, nemôže odpovedať, nechce odpovedať. Otec nemal námietky voči návrhu kolízneho opatrovníka, ktorý súdu navrhoval nariadenie poradensko-psychologického procesu. Jeho pracovná doba je od 08.00 h do 16.00 h.

Matka po vykonaní znaleckého dokazovania navrhla upraviť styk otca s maloletým na neutrálnej pôde za prítomnosti odborníka s tým, že by tam mohla byť prípadne prítomná a samotné stretnutia by sa mohli realizovať 1-2 krát do mesiaca v rozpätí 1 hodiny. Matka potvrdila, že v priebehu konania otec 2 alebo 3 krát maloletého kontaktoval v školskom klube, čo jej maloletý s odstupom času vždy oznámil. O kontakte otca s maloletým v školskom klube má informácie od samotného maloletého, priamo pri ňom nebola. V súvislosti s týmto kontaktovaním sa otec s maloletým uvádzala požiadavku maloletého, ktorý chcel, aby vychovateľke povedala, že ho nemá za otcom posilať, že sa s ním nechce rozprávať. O inom kontakte otca s maloletým vedomosť nemá. Maloletý v súčasnosti navštevuje 2. ročník, má 7,5 roka. Maloletý má v súčasnosti v pondelok vyučovanie do 13.25 h, v utorok a stredu do 12.00 h, vo štvrtok a piatok do 12.30 h. Vo štvrtok maloletý v rámci klubu má 2 krúžky a to umelecký a basketbal, ktoré sú do 16.50 h. V pondelok maloletý navštevuje plávanie a saunu v čase od 15.00 h do 17.00 h. Maloletého zo školského klubu vyzdvihuje o 15.00 h. Jej pracovná doba je pohyblivá, spravidla od 07.00 h do 15.00 h, okrem pondelka, kedy pracuje do 18.30 h. Matka rovnako ako otec nemala výhrady voči návrhu kolízneho opatrovníka, ktorý doporučoval súdu nariadenie výchovného opatrenia a to návštevu poradensko-psychologického procesu ich úradu.

Kolízny opatrovník v správe zo sociálneho zisťovania zo dňa 02. 04. 2014 žiadal prerušiť konanie za účelom realizácie poradensko-psychologického procesu v Centre poradensko-psychologického poradenstva a prevencie. Súd návrhu kolízneho opatrovníka nevyhovel a pokračoval v konaní. Kolízny opatrovník vo svojej výpovedi žiadal konanie zastaviť alebo styk otca neupraviť, pretože nevie čo by pre maloletého bolo ideálne.

Z charakteristiky maloletého vyplýva, že maloletý má pravidelnú dochádzku do školy, všetky vymeškané hodiny má ospravedlnené. V škole dosahuje priemerné vzdelávacie výsledky. V 1.polroku šk. roka 2013/2014 bol maloletý na vyučovacích hodinách skôr pasívnejší, posledný mesiac sa jeho aktivita zlepšila, do vyučovacieho procesu sa zapája a zvýšil sa jeho záujem o preberané učivo. Na vyučovacích hodinách jeho správanie je veľmi dobré, počas prestávok a pri popoludňajšej činnosti (školský klub) sa výrazne mení. Maloletý často neprimerane nedôvodne napáda spolužiakov, provokuje. Na následné otázky učiteľky väčšinou znervóznie a neodpovedá, vinu si neprizná. Obidvaja rodičia prejavujú záujem o správanie a výsledky maloletého v škole.

Z matkou predloženej správy z psychologického vyšetrenia maloletého v centre pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie zo dňa 05. 06. 2013 vyplýva, že výkon maloletého je ovplyvnený zistenou oslabenou úrovňou čiastkových funkcií, ktoré ho limitujú pri dosahovaní lepších výsledkov. Maloletý má nedostatočne nerozvinutú sluchovú analyticko-syntetickú oblasť, jemnú motoriku, následne grafomotoriku, vizuomotorickú koordináciu a priestorovú orientáciu.

Podľa § 26 Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností, alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

Podľa § 25 ods. 3 Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd obmedzí styk maloletého dieťaťa s rodičom alebo ho zakáže.

Podľa § 37 ods. 1,2 Zákona o rodine, nevhodné správanie sa detí, ako aj porušovanie povinností rodičov, vyplývajúce z ich rodičovských práv a povinností, alebo zneužívanie ich práv môže každý oznámiť orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obci alebo súdu. Rovnako môže každý oznámiť tomuto orgánu, obci alebo súdu skutočnosť, že rodičia nemôžu plniť povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností. Ak je to potrebné v záujme malol. dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení týchto výchovných opatrení: a/ vhodným spôsobom napomenie maloleté dieťa, alebo rodičov a iné fyzické osoby, ktoré svojim správaním ohrozujú alebo narušujú jeho riadnu výchovu, b/ určí nad výchovou maloletého dieťaťa dohľad; dohľad vykonáva najmä za súčinnosti orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obce, školy, neštátnych subjektov a zariadenia, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené, c/ uloží maloletému dieťaťu obmedzenie v rozsahu potrebnom na predchádzanie a zabraňovanie škodlivých vplyvov, ktoré môžu ohroziť alebo narušiť jeho priaznivý vývoj; dodržiavanie uloženého obmedzenia sleduje najmä za súčinnosti obce, d/ uloží maloletému dieťaťu a jeho rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo odbornému poradenstvu v špecializovaných zariadeniach.

V danej veci súd zistil, že maloletý pochádza z manželstva, ktoré bolo rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica č.k. 7C/79/2009-34 zo dňa 15. 04. 2009 rozvedené. Rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica č.k. 33P/117/2010-63 zo dňa 28. 10. 2013 bol upravený styk otca s maloletým na každú stredu, každý páry vikend od piatku do nedele, počas letných prázdnin, vianočných, veľkonočných sviatkov. Otec maloletého súdom upraveným stykom mal zabezpečený výkon rodičovského práva a zároveň povinnosti podieľať sa na výchove maloletého a teda možnosť maloletému vytvoriť plnohodnotný program s poskytnutím pocitu istoty, bezpečia, ktorý maloletý, vzhľadom na svoj vek potrebuje. Samotné maloleté dieťa má právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov, t.j. aj zo strany rodiča, s ktorým nežije v spoločnej domácnosti. Styk oprávneného rodiča s maloletým dieťaťom musí byť v záujme maloletého, nesmie ohrozovať jeho zdravie, psychiku a byť preň traumatizujúci, čo prevažuje nad zabezpečením výkonu rodičovského práva a zároveň povinnosti oprávneného rodiča, v danom prípade otca, podieľať sa na výchove maloletého. Vykonaným dokazovaním mal súd preukázané, že od poslednej úpravy styku otca s maloletým ubehla doba 4 rokov. V čase poslednej úpravy styku otca s maloletým maloletý bol predškolského veku, navštevoval materskú školu, v súčasnosti má 7,5 roka, navštevuje ZŠ, je tak vo veku, kedy súd pri rozhodovaní o veciach, ktoré sa ho týkajú je povinný venovať náležitú pozornosť názoru maloletého dieťaťa (§ 43 ods. 1 Zák. o rodine). Maloletý dlhodobo prezentuje nezáujem stretávať sa s otcom. Súčasný vzťah maloletého k otcovi je výrazne narušený a v prípade direktívne stanoveného a striktné vyžadovaného stretávania sa s otcom, nemožno u maloletého vylúčiť impulzívne a rizikové (auto-respektívne hetroagresívne) správanie. Súd tak mal splnenú podmienku v zmysle § 26 Zák. o rodine pre zmenu úpravy styku otca s maloletým. Pri samotnej úprave rozsahu styku oprávneného rodiča s maloletým dieťaťom súd berie do úvahy tak okolnosti na strany malol. dieťaťa ako je jeho vek, zdravotný stav, plnenie školských, mimoškolských povinností, denný režim, vzťah k oprávnenému rodičovi a na strane oprávneného rodiča vytvorenie podmienok pre realizáciu styku s maloletým, jeho pracovnú dobu. Súd vykonaným dokazovaním nemal preukázané dôvody pre úplný zákaz styku otca s maloletým, ale pre jeho zmenu tak, aby stretávanie otca s maloletým bolo reálne, v súlade s požiadavkami, potrebami maloletého a zodpovedalo právu otca stretávať sa s maloletým, aj keď v rozsahu obmedzenom. Súd vzhľadom na intenzitu a rozsah narušeného vzťahu maloletého k otcovi, ktorý pri psychologickom vyšetrení v rámci znaleckého dokazovania otca ignoroval, odmietal s ním rozhovor, pohľad, neverbálny kontakt, bol z jeho prítomnosti rozrušený, bránil sa, presadzoval sa krikom, rozčúlením, negatívnou verbalizáciou, upravil styk otca s maloletým každú stredu nepárneho týždňa v roku t.j. 2x do mesiaca v čase od 15.00 h do 16.00 h. Súdu je zrejmé, že takto upraveným rozsahom styku závažným spôsobom zasiahol do výkonu rodičovských práv a povinností otca, ale v danom prípade záujem maloletého na stretávaní sa so svojim otcom bez ohrozenia zdravia, psychiky, traumatizácie bolo rozhodujúce a prevážilo nad rodičovskými právami otca. Súd realizáciu styku otca s maloletým v zmysle doporučenia znalca upravil na referáte poradensko-psychologických služieb ÚPSVaR t.j. na neutrálnej pôde, za prítomnosti odborníka, ktorý práve otcovi môže byť nápomocný pri nadväzovaní prirodzeného vzťahu s maloletým, pocitu spolupatričnosti a obnovení citovej väzby.

Súd matke uložil povinnosť zabezpečiť prítomnosť maloletého v stanovený deň a hodinu na Referáte poradensko-psychologických služieb ÚPSVaR v Banskej Bystrici preto, aby sa styk otca mohol realizovať.

Súd vykonaným dokazovaním mal preukázať, že vzťahy medzi rodičmi sú dlhodobo naďalej napäté, komplikované, neusporiadané. Ich komunikácia je na nízkej úrovni, často krát nemá ani známky slušného správania sa, ako je pozdravenie. Súd tak mal splnené podmienky v zmysle § 37 ods. 2 písm. c/ Zákona o rodine a maloletému a jeho rodičom na doporučenie kolízneho opatrovníka uložil povinnosť absolvovať poradensko-psychologický proces v centre poradensko-psychologického poradenstva a prevencie, s čím rodičia súhlasili, nariadenie takéhoto výchovného opatrenia nenamietali. Súd účelnosť tohto nariadeného výchovného opatrenia bude v súčinnosti s kolíznym opatrovníkom ako aj centrom poradensko-psychologického poradenstva a prevencie pravidelne sledovať a hodnotiť. V prípade, že toto výchovné opatrenie splní svoj účel, súd aj úradnej moci začne konanie o jeho zrušenie.

Týmto zároveň dochádza k zmene rozsudku, ktorým bol naposledy upravený styk otca s maloletým a to rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č.k. 33P/117/2010-62 zo dňa 28. 10. 2010.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od jeho doručenia, prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici, písomne v troch vyhotoveniach.

V odvolaní musí byť uvedené, ktorému súdu je určené, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, kto ho robí - odvolateľ, ktorej veci sa týka, v akom rozsahu odvolateľ napáda rozhodnutie, v čom je rozhodnutie alebo postup okresného súdu nesprávny, čoho sa odvolateľ domáha (ako má odvolací súd rozhodnúť), uviesť dátum a podpis.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/95 Z.z. - Exekučný poriadok; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí návrh na súdny výkon rozhodnutia.